

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/5038

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610, **2758**
Konu : Yazılı Soru Önergesi

31 Aralık 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18/12/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18698 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Çetin SOYSAL'a ait 7/5038 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ÇETİN SOYSAL'IN 7/5038 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Bakanlığımız İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, ülkemizde son yıllarda artan silikoz vakaları ile ilgili olarak büyük bir hassasiyet göstermekte ve sahaya yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Bakanlık İş Teftiş Kurulu Başkanlığımızca iş mevzuatı uygulamalarına ilişkin 547 Bakanlık İş Müfettişi eliyle düzenli olarak programlı ve program dışı teftişler yapılmakta olup, programa alınmayan bir işyeri hakkında tarama usulüyle veya şikâyet ve ihbarlara istinaden de denetim gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde silikoz vakalarının saptanması ve yeni ortaya çıkabilecek vakaların önlenmesi açısından kumlama yapılan işyerlerindeki mevcut durumun bilinmesi amacıyla İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ile İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi ve Bursa Verem Savaş Derneği ortaklaşa "Kot Kumlama Yapılan İşyerlerinde Çalışanların Çalışma Koşulları ve Silikoz Sıklığını Araştırma Ortak Projesi"ni yürütmüştür. Bu anlamda, Haziran-Eylül 2007 tarihlerinde saha ölçümleri yapılmıştır.

Proje kapsamında İstanbul ve Tekirdağ/Çorlu Bölgelerinde kot kumlama yapan 15 işyerinde 93 işçiye ulaşılmıştır. Bu kapsamda işçilere akciğer grafisi ve solunum fonksiyon testi uygulanmıştır. Değerlendirmeye alınan 85 adet akciğer radyografisinden %38.8' inde silikozla uyumlu radyolojik bulgular saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar işverenlere ve İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi'ne iletilmiştir.

Gerek meslek hastalıkları hastanelerinden gelen bilgiler, gerekse işyerlerinden temin edilen listeler düzenlenerek toplam 71 işyerinde yapılan teftiş sonunda 11 işyerinin kapalı olduğu tespit edilmiş, 60 işyerinde ise teftiş sonuçlandırılmıştır.

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) ve Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) ortaklaşa hazırladığı "ILO/WHO Silikozun Küresel Önlenmesi Programı" ile uyumlu olarak ülkemizde İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Ulusal Pnömokonyoz Önleme Eylem Planı" "Tozla Mücadele Komisyonu" na sunulmuş ve 07.12.2006 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur. "Ulusal Pnömokonyoz Önleme Eylem Planı" nın uygulanmasında üretimde asbest kullanan işyerleri ile kuvars öğütme ve kuvars ile kumlama yapılan işyerleri öncelikli pilot çalışma alanı olarak seçilmiştir.

Silika kullanımını düzenleyen ve kısıtlayan gerekli yasal düzenlemeler 4857 sayılı İş Kanunu ve buna bağlı çıkarılmış olan İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili yönetmelikler mevcuttur.

24/12/1973 tarih ve 14752 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Parlayıcı, Patlayıcı, Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Çalışan İşyerlerinde ve İşlerde Alınacak Tedbirler Hakkında Tüzük' de "Tozlar için öngörülen MAK (Müsaade edilebilir azami konsantrasyon) değerleri' başlığı altında, yerüstü işyerlerinde serbest kristalin SiO₂ (Silisyum dioksit) ihtiva eden tozlar için gerekli formülü yer almaktadır;

14/09/1990 tarih ve 20635 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Maden ve Taşocakları İşletmelerinde ve Tünel Yapımında Tozla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik'in "Eşik sınır değerler" başlıklı 16'ncı maddesinde; Yönetmelik kapsamına giren tüm işyerlerinde ipliksi toz dışında ortam havasında kristal yapıda SiO₂ içeriği %5' ten fazla olan solunabilir tozların Eşik Sınır Değerleri (ESD) aşağıdaki eşitlik yardımı ile bulunur.

$$ESD = \frac{25}{\% \text{ SiO}_2} \text{ --- } \text{Mg/m}^3$$

Kristal yapıda SiO₂ içeriği %5'ten az olduğu takdirde ESD 5 mg/m³ olarak kabul edilir. Solunabilir toz içinde kristal yapıda SiO₂(silisyum dioksit) oranı %5' ten az olan yerlerde birinci ölçmeyi takip eden toz ölçmelerinde kristal yapıda SiO₂ yoğunluğu tespiti zorunlu değildir. Ancak kayaç değişikliği durumlarında bu oran yeniden tespit edilir.

Mevzuatta yer alan bu sınırlamayla çalışanların sağlığının olumsuz etkilenmemesi amaçlanmıştır.

Tablo : Kristalin silika ile ilgili mesleki maruziyet limitleri (OSHA-2005)

Kristal yapı silikayla ilgili standartlar		
Kaynaklar	Madde	Limit değeri(mg/m ³)
NIOSH, Amerika (1974)	Solunabilir kristal yapı silik	REL=0.05 (haftada 40 saat, günde en fazla 1 saatlik çalışma için)
OSHA, Amerika (1994)	Solunabilir kristal yapı silik	10 PEL= ----- (8saat,TWA) (%kuvars+2)
ACGIH, Amerika(2001)	Solunabilir kristal yapı silik	TLV= 0.05 (8 saat-TWA)
Avusturya,Almanya,İsviçre (1999)	Solunabilir kristal yapı silik	MAK=0.15
Belçika(1993),Norveç(1999)	Solunabilir kristal yapı silik	TWA=0.1
Finlandiya(1999)	Solunabilir kristal yapı silik	TWA=0.2
Fransa(1999)	Solunabilir kristal yapı silik	10 VME= ----- (%kuvars+2)
İngiltere(2000)	Solunabilir kristal yapı silik	TWA=0.3
Hollanda(2003)	Solunabilir kristal yapı silik	MAC-TGG=0.075
İsveç(1999)	Solunabilir kristal yapı silik	NGV=0.1
Tayland(1993)	Solunabilir kristal yapı silik	TWA=10
Arjantin,Bulgaristan,Kolombiya, Ürdün,Kore,YeniZellanda, Singapur,Vietnam	Solunabilir kristal yapı silik	ACGIH,TLV; şüpheli insan karsinojeni
Türkiye(1991)	Solunabilir kristal yapı silik	ESD=0.25
Türkiye(1991)	Solunabilir toz	%SiO ₂ < %5; ESD=5 25 SiO ₂ ≥ %5; ESD= ----- (%kuvars)

Kısaltmalar; REL=önerilen maruziyet limiti; PEL = izin verilen maruziyet limiti; TWA =zaman ağırlıklı ortalama; ACGIH=Amerikan Hükümeti Birliği Endüstriyel Hijyenistler; NIOSH= Mesleki Güvenlik ve Sağlık Ulusal Enstitüsü; OSHA = Mesleki Güvenlik ve Sağlık Ajansı; TLV=eşik sınır değeri

